KYS Ajopoliklinikka, ESR-hanke
Koulutuksen palvelualue

4.11.2025

Ajoterveyteen vaikuttavien sairauksien ja lääkitysten kumulatiivinen vaikutus ja moniammatillinen ajoterveyden arviointi

Aika	Ohjelma I: torstai 15.1.2026 klo 8.30–15.45 Ohjelma II: perjantai 16.1.2026 klo 8.30–15.45 Ohjelma III: torstai 12.3.2026 klo 8.30–14.00 Ohjelma IV: perjantai 9.4.2026 ~~10.4.2025~~ klo 8.30–14.00 Unikoulutus: perjantai 14.11.2025 klo 11.30–16.00
Paikka/Osallistuminen	Koulutus järjestetään etäkoulutuksena. Todennäköisesti myös KYSin auditoriossa on mahdollista osallistua 15.–16.1.2026 koulutuspäiviin (vahvistetaan myöhemmin).
Kohderyhmä	Ajoterveyden alan täydennyskoulutus on tarkoitettu työn tueksi kaikille niille ammattiryhmille, jotka työssään ovat tekemisissä ajoterveyteen, ajokykyyn ja liikenneturvaan liittyvien asioiden kanssa. Ammattiryhmiä ovat muun muassa terveydenhuollon ammattilaiset (perusterveyshuolto, opiskelijaterveydenhuolto), viranomaistahot (Traficom, Poliisi, Liikenneturva), ajo-opettajat, logistiikka-alan oppilaitosten henkilökunta sekä opinto-ohjaajat (ammatilliset oppilaitokset, peruskoulu).
Koulutuskokonaisuus	Koulutus sisältää neljä eri luentokokonaisuutta sekä erillisen unikoulutuksen (Teams-luennot reaaliaikaisina tai tallenteina) ja taustamateriaalia. Katso koulutuspäivien alustavat ohjelmat sivulta 3 alkaen. Ohjelma I: Ajoterveyden edellytykset, ajoluvat ja lainsäädäntö. Ajoterveyden arviointimenetelmät Ohjelma II: Nuoret ja ensimmäiset ajoluvan hakijat, sekä logistiikka-alan opiskelijat Ohjelma III: Työikäiset kuljettajat ja ammattikuljettajat Ohjelma IV: Ikääntyneet kuljettajat Unikoulutus: Päiväaikainen väsymys ja sen taustalla olevat syyt. Tallenne. Unikoulutus soveltuu osaksi Työikäiset kuljettajat ja ammattikuljettajat ohjelmaa.
Järjestäjä	KYS Ajopoli osaamiskeskukseksi – ESR-hankkeen henkilökunta
Tavoite	Koulutuksen tavoitteena on lisätä tietoa – lainsäädännöstä – ajoterveyteen vaikuttavista sairauksista ja tekijöistä eri ikäisillä kuljettajilla (nuoret, työikäiset ja iäkkäämmät) – ajoterveyden vaikutuksista liikenneturvallisuuteen – riittävän ajoterveyden edellytyksistä ja ajoterveyteen vaikuttavien tekijöiden tunnistamisesta – ajoterveyden ja ajokyvyn arvioimiseen käytettävistä menetelmistä ja työkaluista.
Kustannukset	Koulutus on osallistujille maksuton. Maksuttomuus edellyttää sitä, että jokainen koulutukseen ilmoittautunut osallistuja täyttää ESR-hankkeen aloitus- ja lopetuslomakkeet.

ESR-lomakkeet	ESR lomakkeet voi täyttää sähköisesti tai manuaalisesti. Sähköinen ESR aloituslomake täytetään ennen 15.01.2026 koulutuksen alkua ja lopetuslomake heti viimeisen koulutuspäivän jälkeen. Eura2021 -järjestelmässä: www.eura2021.fi/osallistuja. Rekisteröitymisessä tarvittava hankekoodi: **S30663**. **Huom.!** Jos sähköinen rekisteröinti ei onnistu liitteenä olevan ESR aloitus- ja lopetuslomakkeen voi tulostaa, skannata ja lähettää turvapostilla Virve Kärkkäiselle virve.karkkainen@pshyvinvointialue.fi.sec tai palauttaa paikan päällä koulutuksessa (*PSHVA:n ulkopuoliset osallistujat*). PSHVA:n henkilöstölle lomake ja ohje sen lähettämiseen löytyvät OSS Koulutuskalenterista.
Osallistuminen, materiaalit ja tallenteet	Koulutustapahtumiin voi osallistua etänä Teams-yhteydellä tai paikan päällä. Koulutuspäivän jälkeen materiaalit/tallenteet lähetetään kaikille osallistujille sähköpostitse ja ne voi katsoa jälkikäteen. Materiaali/tallenne on katsottavissa puoli vuotta. Tarkempi info osallistumisesta ja materiaaleista/tallenteesta lähetetään koulutuksiin ilmoittautuneille sähköpostitse.
Erikoistumiskoulutus	Koulutuspäiviä haetaan Itä-Suomen Terveystieteiden tiedekunnalta erikoislääkärikoulutuksen teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi seuraavasti: Neurologia, Keuhkolääketiede, Psykiatria, Yleislääketiede, Työterveyslääketiede, Geriatria. Tiedot tarkentuvat myöhemmin.
Todistus	Koulutuksesta saa todistuksen ja erikoistumispisteitä erikoislääkärikoulutukseen sen jälkeen, kun koulutustapahtumat on pidetty ja tallenteet jaettu osallistujille. Lisäksi osallistujan on pitänyt täyttää ESR-lomakkeet Eurassa (aloitus- ja lopetuslomake) ja vastata palautekyselyyn.
Itseopiskelumateriaali	Koulutukseen liittyy luentojen aiheeseen sopivaa itseopiskelumateriaalia ▪ Traficomin ohjeet lääkäreille, EU-direktiivi ja ajokorttilaki. https://www.traficom.fi/fi/terveydenhuollon-ammattilaisille ▪ Mitkä tekijät vaikuttavat ajoterveyteen – aiheeseen liittyvä materiaali Liikenneturva: Ajokunto ja ajoterveys https://www.liikenneturva.fi/liikenteessa/ajokunto-ja-ajoterveys/ ▪ Sally Miller et al. 2016; The association of physical activity, cognitive processes and automobile driving ability in older adults: A review of the literature. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27260109/ ▪ Liu Yang et al. 2024 Assessing the relationship between driving skill, driving stress, and driving behavior https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39998554/ ▪ Liikennelääketieteen oppikirja 2025 ▪ Muistisairauksien oppikirja – muistisairaan ajoterveyden arviointi ▪ Minna Lipasti ja Alpo Vuorio: Ajoneuvon kuljettaminen ja terveys – Terveysportti https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01261
Ilmoittautuminen	viimeistään 31.12.2025 PSHVA:n henkilöstö: Pulssi-intra – OSS Koulutuskalenteri Muut: https://q.surveypal.com/ilmoittautuminen_ajoterveys2026

Lisätietoja

Sisältö: Virve Kärkkäinen, virve.karkkainen@pshyvinvointialue.fi
Käytännön järjestelyt: henkilöstön kehittämisasiantuntija Kati Vesterinen, kati.vesterinen@pshyvinvointialue.fi ja henkilöstön kehittämiskoordinaattori Anne Mäkinotko, anne.makinotko@pshyvinvointialue.fi

ALUSTAVAT PÄIVÄKOHTAISET OHJELMAT

Ohjelma I: torstai 15.1.2026 klo 8.30–15.45
Ajoterveyden edellytykset, ajoluvat ja lainsäädäntö sekä ajoterveyden arviointimenetelmät

Sessio 1: **Ajoterveyden edellytykset, ajoluvat ja lainsäädäntö** / puheenjohtaja Anne Koivisto

08.30–08.40	Koulutuspäivien avaus - ylilääkäri Anne Koivisto, KYS Ajopoli
08.40–09.10	Mitä on ajoterveys, mitkä tekijät vaikuttavat ajoterveyteen. - ylilääkäri Anne Koivisto, KYS Ajopoli
09.15–09.45	Ajoterveyden vaikutus liikenneturvallisuuteen (onnettomuudet, sairaudet onnettomuuksien taustalla) - Juhani Kalsi, Siun Sote
09.50–10.20	EU-ajokorttidirektiivi, ajokorttilaki, Traficomin soveltamisohjeet, eri viranomaisten osuus ajolupaprosessissa - Petteri Harjuvaara, Traficom
10.20–10.30	Tauko
10.30–11.00	Ajoterveyden arviointi (lausunnot, ilmoitukset, juridiikka, miten ajoterveyden arviointi on järjestetty perusterveyden-, erikoisterveydenhuolto, moniammatillinen ajopoli, julkinen vs. yksityinen sektori). - erikoislääkäri Matti Karvonen, KYS Ajopoli
11.05–11.35	Ajoluvan ja -kyvyn valvonta - lupa-asiantuntija Eva Ikonen, Poliisi
11.35–12.20	Lounastauko

Sessio 2: **Ajoterveyden arviointimenetelmät** / puheenjohtaja Matti Karvonen

12.20–13.10	Perusterveydenhuollon ajoterveydenarviointimenetelmät - työterveyslääkäri Joona Jokela, KYS Ajopoli
13.15–13.45	Erityistason ajopoliklinikka ja arviointimenetelmät, hoitopolku - erikoislääkäri Matti Karvonen, KYS Ajopoli tai työterveyslääkäri Esa Pulkkinen, KYS Ajopoli
13.45–14.15	Ajoterveyden fyysiset edellytykset - fysiatrian erikoislääkäri Hanna Kaijankoski, KYS Fysiatria
14.15–14.25	Tauko
14.25–14.55	Kognition ja toimintakyvyn arviointi psykologin ja toimintaterapeutin toimesta - psykologi Henna-Riikka Urhonen ja toimintaterapeutti Neea Kemppainen, KYS Ajopoli

15.00–15.30	Terveysperusteinen ajokoe - ajo-opettaja Tiina Hannula, Suomen ajokonsultointi Oy
15.30-15.45	Lopetussanat + keskustelu - Anne Koivisto

Ohjelma II: perjantai 16.1.2026
Nuoret ja ensimmäiset ajoluvan hakijat sekä logistiikka-alan opiskelijat

Sessio 1: **Nuoret ja ensimmäiset ajoluvan hakijat sekä logistiikka-alan opiskelijat**

08.30–08.40	Koulutuspäivän avaus - puheenjohtaja, hankepäällikkö Virve Kärkkäinen, KYS Ajopoli
08.40–09.10	Nuoren ajoterveysarvio ja logistiikka-alalle soveltuvuus. - psykologi Henna-Riikka Urhonen, KYS Ajopoli Case esittely
09.15–09.45	Kehitykselliset neuropsykiatriset ongelmat ja autismi ajoterveyden kannalta - erikoislääkäri Elina Tirkkonen, KYS
09.50–10.20	Tarkkaavaisuuden ja toiminnanohjauksen ongelmat ajoterveyden kannalta - psykologi luennoitsija ilmoitetaan myöhemmin
10.20–10.30	Tauko
Sessio 2:	puheenjohtaja Virve Kärkkäinen
10.30–11.00	Logistiikka-alan pääsyvaatimukset ja kouluun päässeiden opiskelijoiden haasteet. Yhteistyö KYS Ajopolin kanssa ja Sora-laki. - logistiikka-alan opettaja Harri Hakkola / Jussi-Pekka Räsänen, Sakky logistiikka
11.05–11.35	Nuorten muut ongelmat – terveydenhoitajan näkökulma - terveydenhoitaja Jaana Mikander Sakky logistiikka/KYS Ajopoli
11.35–12.20	Lounastauko
12.20–12.50	Ajoterveysvaatimukset logistiikka-alalle – milloin tehdään ja mitä sisältää opiskelijaterveydenhuollon lääkärin näkökulma - lääkäri Johannes Parkkonen
12.55–13.25	Tulevaisuuden näkymät – mitä kehittämishankkeessa kehitetään ja miten erityistason Ajopoli on tukena logistiikka-alan opiskelijoille. Case tapauksen purku. - Henna-Riikka Urhonen / Jaana Mikander / Neea Kemppainen KYS Ajopoli
13.25–13.40	Päätössanat - Virve Kärkkäinen, KYS Ajopoli

Ohjelma III: torstai 12.3.2026
Työikäiset kuljettajat ja ammattikuljettajat

Sessio 1: **Työikäiset kuljettajat**

08.30–08.40	Koulutuspäivän avaus - puheenjohtaja, työterveyslääkäri Joona Jokela, KYS Ajopoli
08.40–09.10	Työikäiset kuljettajat liikenteessä ja heidän ajoterveytensä. Case tapaus - työterveyslääkäri Matti Karvonen, KYS Ajopoli
09.15–09.45	Vireystilan ongelmat, uniapnea ja muut unen sairaudet - työterveyslääkäri Joona Jokela, KYS Ajopoli
09.50–10.20	Päihteet ja ajoterveys - terveyskeskuslääkäri Elisa Nevalainen, PSHVA Kuopion pääterveys-asema
10.20–10.25	Tauko
10.25–10.55	Psykiatriset ongelmat ja ajoterveys - neuropsykologi Kosti Kejonen, PSHVA

Sessio 2: **Ammattikuljettajat**

11.00–11.30	Ammattikuljettajan liikenneturvallisuus - suunnittelija Toni Vuoristo, Liikenneturva
11.30–12.15	Lounastauko
12.15–12.45	Ammattikuljettajan terveysriskit ja työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät. Kuntoutuspilotin tulokset - hankepäällikkö Virve Kärkkäinen, KYS Ajopoli
12.50–13.20	Ammattikuljettajan ajoterveysarviointi työterveyshuollossa ja erityistason ajopoliklinikalla ja mihin arviointi johtaa. Ajolupa vs. kuntoutus - Ajopolin lääkäri Matti Karvonen
13.25–13.45	Ammattikuljettajan kuntoutusmahdollisuudet. Millainen kuntoutusohjelma meillä on KYS Ajopolilla (Ajovireyden kuntoutus) - hanketyöntekijä Sonja Saarelainen, KYS Ajopoliklinikka
13.45–14.00	Keskustelu ja koulutuksen päätössanat

Ohjelma IV: torstai 9.4.2026 ~~10.4.2026~~ HUOM! päivä muuttunut
Ikääntyneet kuljettajat ja ajoterveys

Sessio 1: **Ikääntyneet kuljettajat** (puheenjohtaja vahvistetaan myöhemmin)

08.30–08.40	Koulutuspäivän avaus
08.40–09.10	Iäkkään kuljettajan ajoterveysarvio. Missä, miten ja milloin ja mitä erityishaasteita komorbiditeetti ja polyfarmasia, ajamattomuus. Milloin ajoterveyden edellytykset täyttyvät ja milloin eivät. Casen esittely - geriatri Lauri Jäntti
09.15–09.45	Polyfarmasia - apteekkari Jouni Ahonen, KYS Apteekki
90.50–10.20	Ikääntymisen vaikutus ajokognitioon. Muistisairaudet. Millaiset piirteet ajamisessa ja testit korreloivat ajokykyyn - psykologi Ilona Hallikainen, KYS Neurokeskus
10.30–11.00	Motoriikka ja apuvälineet (aihe tarkentuu) - erikoislääkäri Jaana Autere, KYS Neurologian osasto
11.00–11.45	Lounastauko

Sessio 2

11.45–12.15	Ikäihminen terveysperusteisessa ajokokeessa (muistisairas ratin takana). Kaksi casea: muistisairas ja diabeetikko - toimitusjohtaja Tiina Hannula, Suomen ajokonsultointi Oy
12.20–12.50	Ikääntyneen monet sairaudet: diabetes ja muut endokrinologiset ongelmat (metabolinen oireyhtymä, ylipaino) ajoterveyden kannalta - luennoitsija ilmoitetaan myöhemmin
12.55–13.25	Sydänsairaudet ja ajoterveys (kohtauksselliset sydänsairaudet, sepelvaltimotauti, sydämen vajaatoiminta, rytmihäiriöt) - erikoislääkäri ja kliininen opettaja Saara Iso-Mustajärvi, KYS Sydänkeskus
13.30–13.45	Keskustelu ja Casen purku

Ohjelmamuutokset mahdollisia.